

19.

III. Pozvani živjeti kršćanski – 19. Kateheza¹⁰⁴

NEŠTO O KRAJU ŽIVOTA

*„Ljudi trebaju umirati na ljudskim rukama,
a ne od ljudskih ruku.“*

Kardinal Franz König

CILJEVI

- Krizmanici znaju što je eutanazija i kakav je stav Crkve o eutanaziji;
- Krizmanici znaju što je samoubojstvo i kojoj se Božjoj zapovijedi protivi;
- Krizmanici znaju kakav je stav Crkve o doniranju organa;
- Krizmanici uočavaju što znači „pravo na naravnu i dostojanstvenu smrt“;
- Krizmanici u eutanaziji prepoznaju povredu ljudskog dostojanstva i života.

KLJUČNI POJMOVI:

Samoubojstvo, eutanazija, darivanje organa.

MJESTO ODRŽAVANJA SUSRETA:

Katehetski susret predviđen je za rad u katehetskoj dvorani. Tema susreta razrađena je tako da se može odraditi u prostorijama koje nisu tehnički posve opremljene. Tamo gdje mogućnosti dopuštaju tema se može prilagoditi i obogatiti, npr. uz novinski članak može se prikazati kratki video isječak ili prezentacija na temu eutanazije. Ili nešto drugo što se kateheti učini prikladno.

POTREBNA SREDSTVA

KATEHETA BI TREBAO IMATI	KRIZMANICIMA ĆE TREBATI
<ul style="list-style-type: none">✓ Bibliju✓ KKC✓ Youcat. Priručnik za krizmanike	<ul style="list-style-type: none">✓ Papir i olovka✓ KKC, br. 2276 – 2279)✓ Papir sa uvodnom molitvom✓ Kopija teksta „Nema patnje koju Bog ne poznaje“ – iz Youcat. Priručnik za krizmanike

¹⁰⁴ Vjeroučiteljica Blaženka Marčina, prof.

Slika, u: <https://www.klix.ba/vijesti/svijet/eutanazija-dobila-zeleno-svjetlo-u-portugalskom-parlamentu/200221014> (3.8.2020.)

TIJEK KATEHETSKOG SUSRETA

1. Uvodni dio susreta

Molitveni početak: Ps 139, 1-12

Najava teme

Danas ćemo razgovarati o jednoj temi s kojom ćemo se svi prije ili kasnije susresti. Danas ćemo razgovarati o smrti, tj. kraju života na zemlji.

- Tko se od vas susreo sa smrću bliske osobe?
- Želi netko s nama podijeliti svoje iskustvo? (Možda se neki krizmanik javi).

No, danas nećemo govoriti o prirodnoj smrti na koju čovjek ne može utjecati, već o onoj o kojoj odlučuje čovjek. Govoriti ćemo o **eutanaziji i samoubojstvu** i vidjeti ćemo zašto su vjernicima neprihvatljivi. Reći ćemo i kakav je stav Katoličke Crkve o **doniranju organa**.

2. Središnji dio susreta

- Što je eutanazija? - **Eutanazija** je ubojstvo osoba (nemoćnih, bolesnih, umirućih, hendikepiranih) na bezbolan način, s ciljem da im se skrate patnje. Naučiti ćemo kakva je stav Katoličke Crkve o **eutanaziji**. Sada ću vam pročitati jedan novinski članak. Pažljivo ga poslušajte.

ŽIVOT BEZ LICA

Consuela Cordoba je prije 17 godina preživjela napad kiselinom. Napao ju je bivši dečko i teško ozlijedio. Jede na slamku, diše uz pomoć cjevčice. Zato je htjela da je eutanaziraju.

Consuela Cordoba koja je prije 17 godina bila žrtva napada kiselinom planirala je prekinuti svoj život 29. rujna. Ali predomisli se nakon susreta s Papom Franjom. Consuela koja pati od posljedica napada i ima strašne ožiljke živi u Kolumbiji gdje je eutanazija legalna. Nedavno se susrela s Papom. Najprije su se zagrlili, a onda ga je tražila odobrenje da prekine svoj život.

„Rekao mi je ne. Rekao je da mi neće dati odobrenje. Rekao mi je da sam lijepa i hrabra. To mi je promijenilo život. Sada želim živjeti“ – rekla je Consuela Cordoba. Nju je 2000. godine napao njezin bivši dečko Dagoberto Esuncho. Polio ju je cijelu kiselinom i za to je dobio samo mjesec dana zatvora. Consuela je bila na 87 operacija. Diše uz pomoć cjevčice u nosu i jede samo tekuću hranu na slamku. Cijelo vrijeme mora nositi posebno odijelo, a nakon što joj je nedavno dijagnosticirana infekcija mozga, odlučila je umrijeti.

Godine 2012. je rekla: „Imala sam savršene zube, bila sam lijepa, a sada sam uništena. Tri sam puta razmišljala o smrti. Pitala sam se čemu živjeti kad od života nemam ništa. Sada je rekla da se predomisli. Odustajem od eutanazije jer će Bog unijeti milosrđe u moj život. Zato što neću

umrijeti, oni će donirati novac za skupu operaciju koja će koštati nekoliko milijuna pesosa“ - kaže Consuela Cordoba.¹⁰⁵

Pitanja za poticanje dijaloga s krizmanicima

- Kako vas se dojmio članak?
- Možete li zamisliti kakvu je patnju prošla ova djevojka?
- Možemo li razumjeti njezinu želju za smrću?
- Da si imao priliku susresti ovu djevojku., što bi joj rekao?
- Zašto je ipak Consuela odustala od eutanazije?
- Možemo li razumjeti osobe koje su u neizdrživim bolovima da žele umrijeti?
- Zašto je onda Katolička Crkva protiv eutanazije?
- Što mislite, zašto neke zemlje imaju zakonom dozvoljenu eutanaziju, a neke nemaju?

Crkva se protivi **eutanaziji** jer naučava da je Bog jedini gospodar života, a **eutanazija** je ubojstvo. Crkva se zalaže za dostojanstveno umiranje, bez nasilnog skraćivanja ili produžavanja života. Papa Ivan Pavao II. u svojoj enciklici *Evandjelje života* kaže:

„U zajedništvu s Biskupima Katoličke Crkve, potvrđujem da je **eutanazija** teška povreda Božjeg zakona, jer je riječ o namjernu, moralno neprihvatljivu ubojstvu ljudske osobe“ (br. 65).

3. Katehetske zadaće

- Pročitati što o eutanaziji kaže *Katekizam katoličke Crkve* (br. 2276 – 2279) i najvažnije zapisati (*Prilog*).
- Nakon što su pročitali i zapisali, nekoliko krizmanika pročita svoje zapise.

Vidjeli smo što KKC kaže o eutanaziji.

- Što mislite, kakav je stav Crkve prema **doniranju organa**? (Krizmanici iznose svoje mišljenje).

Poslušajte što papa Ivan Pavao II. u već spomenutoj enciklici *Evandelej života* kaže: „Među tim djelima posebnu ocjenu zaslužuje **darivanje organa** izvršenih u obliku etički prihvatljivom, da bi ponudili mogućnost zdravlja pa i života bolesnicima ponekad lišenih nade“ (br. 86). Ovaj veliki papa jasno dakle iznosi stav Katoličke Crkve o **doniranju organa** kako za života, tako i nakon smrti.

Samoubojstvo je oduzimanje vlastitog života i kao takvo se protivi 5. Božjoj zapovijedi.

- *Krizmanici imaju zadatak pročitati iz Priručnika za krizmanike (Youcat) na str. 34. i 35. Tekst pod naslovom „Nema patnje koju Bog ne poznaje“. Jedan krizmanik tekst čita na glas.*
- Kako bi ovaj tekst mogao povezati sa **eutanazijom**?

¹⁰⁵ *Život bez lica: Htjela se ubiti, ali papa ju je uspio odgovoriti*, u: <https://www.24sata.hr/news/zivot-bez-lica-htjela-se-ubiti-ali-papa-ju-je-usprio-odgovoriti-539643> (5.8.2020.)

Završne misli

Crkva naučava da je život veliki Božji dar. Bog je jedini Gospodar života i nitko nema pravo odlučivati kada će se nečiji život prekinuti. Nijedan liječnik ne bi smio izvršiti **eutanaziju**, jer se na to zaklinje pri stjecanju diplome za rad. Naime, liječnici su nekada polagali tzv. Hipokratovu zakletvu, a danas Ženevsku liječničku deklaraciju (to je formulacija Hipokratove zakletve donesena 1948. godine u Ženevi) koje pokazuju da su liječnici pozvani liječiti, boriti se za zdravlje i život, a ne ih uništavati.

4. Završetak susreta

MOLITVA

Bože, dao si mi neprocjenjivi dar života. Radujem se tom daru i zahvaljujem ti na njemu. Želim da moj život bude neprestana zahvala Tebi. Pomozi onim ljudima koji dar života ne znaju ispravno cijeniti. Po zagovoru svoje Majke, presvete Bogorodice umnoži im vjeru, ufanje i ljubav. Teškim bolesnicima daj snage da prihvate svoju patnju a u tvom Križu pronadu smisao i utjehu. A svima onima koji su na bilo koji način sebi ili drugima oduzeli život budi milosrdan. Slava Ocu...

SAŽETCI

1. Trebali bi znati

- ✓ Što je eutanazija i kakav je stav Katoličke Crkve prema eutanaziji?
- ✓ Što je samoubojstvo?
- ✓ Kakav je stav Katoličke Crkve prema doniranju organa?

2. Više o temi u...

- ✚ *Katekizam Katoličke Crkve*, KS, Zagreb, 2016., br. 2276 – 2279.
- ✚ YOUCAT, *Katekizam Katoličke Crkve za mlade za mlade*, Verbum, Split, 2011., 379.

OSTALA LITERATURA I IZVORI

- ✚ IVAN PAVAO II., *Evangelium vitae (Evandjelje života)*, KS, 2003.
- ✚ REMERY M., *Tvitanje s Bogom*, Salesiana, 2018., str. 394-405.
- ✚ YOUCAT, *Priručnik za krizmanike*, Verbum, Split, 2013.
- ✚ *Život bez lica: Htjela se ubiti, ali papa ju je uspio odgovoriti*, u: <https://www.24sata.hr/news/zivot-bez-lica-htjela-se-ubiti-ali-papa-ju-je-uspio-odgovoriti-539643> (5.8.2020.)

PRILOG

CRKVA O EUTANAZIJI¹⁰⁶

2276 - Oni kojih je život onemoćao ili oslabio zahtijevaju posebno poštovanje. Bolesne i osobe s posebnim potrebama treba potpomagati da bi mogle živjeti koliko je moguće normalno.

2277 - Kakve god bile pobude i sredstva, izravna eutanazija znači dokrajčiti život osobama s posebnim potrebama, bolesnima ili umirućima. Eutanazija je moralno neprihvatljiva. Tako stanoviti čin ili propust, koji po sebi ili po namjeri izaziva smrt da bi se prekinuli bolovi, predstavlja ubojstvo teško protivno dostojanstvu ljudske osobe i poštovanju prema živome Bogu, njezinu Stvoritelju. Pogreška u procjeni, u koju je moguće upasti u dobroj vjeri, ne mijenja narav tog ubilačkog čina, koji uvijek treba osuditi i otkloniti.

2278 - Prekid medicinskih postupaka, tegotnih, pogibeljnih, izvanrednih ili gledom na očekivani ishod nesrazmjernih može biti zakonit. U tom je slučaju riječ o odustajanju od »terapeutske upornosti«. Time se ne želi izazvati smrt; prihvaća se činjenica da je nije moguće spriječiti. Odluku treba donijeti bolesnik, ako je kompetentan i sposoban ili, kad nije tako, oni koji na to imaju zakonsko pravo, uvijek poštujući razumnu volju i bolesnikov zakoniti probitak.

2279 - I onda kad se smatra da je smrt neizbježna, ne može zakonito biti prekinuto liječenje koje se redovito pruža bolesnoj osobi. Upotreba analgetika, sredstava za ublaženje patnji umirućemu, makar uz opasnost da mu se skrate dani, može biti moralno u skladu s ljudskim dostojanstvom, ako se smrt ne želi ni kao cilj ni kao sredstvo, nego se samo predviđa i prihvaća kao neizbježna. Palijativno je liječenje (olakšanje boli) povlašten oblik nesebične ljubavi. Zbog toga ga treba poticati.

¹⁰⁶ KKC, br. 2276 – 2279.